

Talousarvion toteutuma syyskuu 2025 ja talousarvion muutos

KHALL 03.11.2025 § 372
2421/02.02.02/2025

Valmistelija

Ari Virolainen

Tilikauden tulos oli syyskuun lopussa +1,6 miljoonaa euroa, mikä on merkittävästi parempi kuin talousarvio ja vuoden 2025 toteutuma on pysynyt talousarviosta poiketen ylijäämäisenä. Esityslistan liitteenä on ulkoinen tuloslaskelma ja verotulojen toteuma lokakuun lopusta.

Syyskuusta laaditaan erillinen tulosityksikkökohtainen osavuositarkastus, joka käsitellään kaupunginhallituksessa marraskuussa ja kaupunginvaltuustossa joulukuussa.

Elokuun lopun ylijäämä oli 0,85 miljoonaa euroa. Syyskuun toteuma oli yksittäisenä kuukautena lähes 0,8 miljoonaa euroa positiivinen, tähän vaikuttaa mm. kiinteistöverojen tilitysrytmi.

Edelleen jatkuvien tasapainotustoimien ja tarkan menokehityksen hallinnan avulla tilikauden tulos voi parhaimmillaan toteutua merkittävästikin talousarviota parempana. Tämä edellyttää kuitenkin edelleen tasapainotusohjelman noudattamista.

Talousarviota paremman tuloksen merkitys korostuu, koska vuoteen 2025 kohdistuu tuloeriä (valmistava opetus, kotoutumiskorvaukset ja osin verotilitykset), joiden ennakoidaan vuonna 2026 olevan nykytasoa pienemmät. Myös palkankorotukset vaikuttavat kaupungin talouteen ensi vuonna taloutta heikentävästi ja talousarviota 2026 valmistellaan alijäämäisesti. Lisäksi arvion mukaan erityisesti vuoteen 2027 kohdistuu tiedossa olevia tulo- ja menorakenteen muutoksia, mitkä heijastuvat taloutta heikentävästi.

Tämän vuoden tuloskehitykseen vaikuttavat merkittävästi valmistavan opetuksen valtionosuudet ja niiden ennakot, jotka painottuvat tälle vuodelle. Kankaanpään valtionosuudet ovat arvion mukaan vuonna 2025 yhteensä 11,35 miljoonaa euroa. Alkuperäisessä talousarviossa 2025 valtionosuuksien määrä 10,35 miljoonaa euroa ja muutetussa talousarviossa 11,35 miljoonaa euroa. Valtionosuudet olivat alkuperäisessä talousarviossa siten reilut miljoona euroa ennakoitua toteumaa pienemmät ja talousarviota muutettiin maaliskuussa.

Valtionosuuksien kasvu johtuu pääosin perusopetuksen valmistavan opetuksen ennakoitua suuremmasta arviokorjauksesta ja valmistavan opetuksen 650 000 euron ennakosta vuodelle 2025. Valmistavan opetuksen valtionosuus määräytyy pääosin noin kahden vuoden takaisesta toteumasta, jolloin vuoden 2025 ennakkoa korjataan toteuman mukaiseksi vuonna 2027. Valmistavan opetuksen määrä on laskenut vuoden 2023 tasosta, jolloin vuonna 2027 tämä vähentää saatavaa valtionosuutta. Vuoden 2026 valtionosuudet tulevat myös ennakkotietojen perusteella olemaan vuotta 2025 pienemmät.

Lisäksi kotoutumiskorvauksia on kertynyt merkittävästi talousarviota enemmän. Tämä näkyy siinä, että elinkeino- ja konsernipalvelujen toimintatuotot ovat toteutuneet syyskuun lopussa lähes 600 000 euroa

koko vuoden talousarviota paremmin. Elinkeino- ja konsernipalvelujen tuloihin esitetään valtuustolle 800 000 euron talousarviolisäystä.

Menokehitys on vuoden aikana pysynyt myös maltillisena, koska toimintakulujen toteuma 69 % on talousarviota parempi. Toimintatuotot (78,5 %) ovat toteutuneet talousarviota paremmin, johtuen erityisesti kotoutumiskorvauksista.

Lisäksi verotuloissa näkyy aikaisempien vuosien hyvä kehitys, koska vuoden 2025 verotuksen tilitystä oikaistaan vasta ensi vuonna vastaamaan toteumaa. Työllisyyskehityksen vaikutukset kaupungin talouteen näkyvät siten viiveellä. Verotulot ovat lokakuun lopussa toteutuneet lähes 1,1 miljoonaa euroa vuotta 2024 korkeampina.

Kuntien toukokuun verontilityksissä huomioitiin ansio- ja pääomatuloverojen veronsaajien ryhmäosuuksien oikaisu. Marraskuussa tehtävä vuoden 2024 toteumaan perustuva oikaisu on verottajan arvion verotulo-oikaisu noin 140 000 positiivinen. Vuonna 2024 marraskuun oikaisu oli noin +750 000 euroa. Kuluven vuoden oikaisu on siten noin 0,6 miljoonaa edellistä vuotta pienempi. Lisäksi joulukuussa oikaistiin vuonna 2024 verovuoden 2024 jako-osuuksia, mikä paransi kaupungin tulosta noin 0,6 miljoonalla eurolla. Lopulliset positiiviset oikaisut tulevat tämän hetken arvion mukaan olemaan merkittävästi edellistä vuotta pienemmät.

Tämän hetken arvion mukaan tulos olisi kuitenkin parhaimmillaan merkittävästikin talousarviota parempi. Talouden tasapainoon edelleen huomiota kiinnittäen saavutetaan talousarviota parempi tulos. Arvion toteumaan vaikuttaa kuitenkin merkittävästi erityisesti verotulojen kehitys ja erityisesti vuoden 2025 joulukuussa tehtävät mahdolliset verotulojen oikaisut ja niiden määrä.

Toimintakate syyskuun lopussa on -24,7 miljoonaa euroa, mikä on noin 66,8 % koko vuoden talousarviosta. Toimintakate vuotta aiemmin oli vastavana ajankohtana -25,2, miljoonaa euroa. Toimintakate on siten noin 0,5 miljoonaa euroa parempi kuin vuoden 2025 vastaavana ajankohtana. Vuosikatetta on kertynyt 5,0 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin se oli 2,2 miljoonaa euroa.

Toimintakatteen parantuminen kertoo menokehityksen ja tuottojen paremmasta toteutumisesta kuin edellisvuonna. Kokonaisuutena kaupungin alkuvuoden talous on toteutunut merkittävästi talousarviota paremmin. Vaikka valtuuston päätöksellä verotuloarviota on alennettu, kulujen kehitys on osaltaan mahdollistanut positiivisen tuloskehityksen. Talouden sopeuttaminen ja menokuri ovat edelleen keskeisiä, jotta myös suunnitelmakauden 2026-2028 lähtökohdat voidaan turvata.

Jatkossa painetta talouteen tuo uusi työehtosopimus, jonka vaikutukset toteutuvat loppuvuoden aikana ja tulevina vuosina. Siinä sopimuskauden 2.5.2025-29.2.2028 korotukset ovat yhteensä 9,17 % ja korkoa korolle laskien 9,5 %. Tällä vuodelle kohdistuu 1.10.2025 yleiskorotus, sekalinjainen: eli vähintään 53 euroa, kuitenkin vähintään 2,5 prosenttia. Taloussuunnitelman arvio palkankorotuksista oli päätöksen mukainen. Ratkaisu nostaa kaupungin henkilöstökuluja n. 2,7 miljoonalla eurolla vuodessa vuoteen 2028 mennessä.

Talouden tasapainoa 2026 vuodesta heikentää palkankorotusten lisäksi valtionosuuksien tason lasku, johtuen mm. valmistavasta opetuksesta ja valtion valtionosuusleikkauksista.

Näistä johtuen vuoden 2025 toteuman tasolla on merkittävä vaikutus vuoden 2026 lähtökohtiin. Vuoden 2025 toteuma tulee lähtökohtaisesti olemaan merkittävästi parempi kuin vuoden 2026 toteuma, riippuen tasapainotustoimien onnistumisesta.

Talousarviota esitetään muutettavaksi yhteensä +1,0 miljoonalla eurolla, josta 0,8 miljoonaa euroa on kotoutumiskorvauksia ja 0,2 miljoonaa euroa verotuottoja (kuntaveron +150 000 euroa ja kiinteistövero +50 000 euroa). Tilikauden tulos olisi muutosten jälkeen -0,65 miljoonaa euroa, mutta onnistuneella loppuvuodella ja tasapainotusohjelman toteuttamisella on mahdollisuus saavuttaa tätä parempi tulos.

Yritysvaikutukset	Ei suoraa vaikutusta, mutta välillisesti kaupungin tasapainoinen talous vaikuttaa yritysten toimintaedellytyksiin. Vastaavasti yritysten taloudella on suora vaikutus kaupungin talouteen, vaikka vaikutukset näkyvät tuloslaskelmassa usein viiveellä.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee syyskuun tuloslaskelman tiedoksi ja esittää valtuustolle seuraavia talousarvion muutoksia: Elinkeino- ja konsernipalvelujen tuottoarviota kasvatetaan 800 000 euroa ja kuntaveron tuottoarviota korotetaan 150 000 euroa ja kiinteistöveron tuloarviota korotetaan 50 000 euroa. Tehtävät muutokset parantavat tilikauden tulosarviota 1,0 miljoonalla eurolla noin -650 000 euroon.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	valtuusto, tulosityksiköt
Lisätietoja antaa	talousjohtaja Ari Virolainen 044 577 2241 kaupunginjohtaja Mika Hatanpää 044 577 2210
